

Nr 113.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående användande av fonden för krigsfartygs byggande till anskaffning av två motorbåtar för rekognoscering av militärleder m. m.; given Stockholms slott den 10 mars 1916.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvärsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva

att av fonden för krigsfartygs byggande må användas ett belopp av 16,000 kronor till anskaffning av två motorbåtar för rekognoscering av militärleder m. m.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Dan. Broström.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10
mars 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Broström anförde härefter:

För att användas vid rekognoscering av militärleder och därmed i samband stående arbeten finnas för närvarande till marinstabens förfogande tre motorbåtar, vilka enligt Kungl. Maj:ts medgivande i nådigt brev den 9 mars 1906 byggdes samma år å flottans varv i Stockholm för medel från anslaget till flottans nybyggnad och underhåll.

Chefens för
marinstaben
skrivelse den
17 februari
1916.

Chefen för marinstaben har nu i hemlig skrivelse den 17 februari innevarande år anført bland annat att, för att kunna utföra de omfattande arbeten beträffande rekognoscering m. m. av militärleder, som för de kom-

mande åren planerats, två fartyg behövde disponeras, av vilka det ena vore avsett att tilldelas tre och det andra två motorbåtar. Marinstaben ägde för närvarande endast de tre motorbåtar, som, enligt vad nyss nämnts, anskaffats under år 1906. För att fylla det föreliggande behovet av motorbåtar behövde sålunda anskaffas två dylika båtar, vilka borde vara av samma typ som de år 1906 byggda. Att genom lån av båtar från stridsfartygens inventarier tillgodose militärledsrekognosceringsfartygens behov funne chefen för marinstaben från militär synpunkt sett synnerligen olämpligt, då härigenom krigsberedskapsgraden nedsattes hos det fartyg, varifrån lånet gjordes. Ej heller vore dessa båtar i något avseende lämpade för dessa ändamål. Att genom lån från sjökarteverket fylla behovet kunde möjligen vid något enstaka tillfälle låta sig göra, men icke under vanliga förhållanden, då hela sjökarteverkets båtmaterial toges i anspråk.

Chefen för marinstaben har vidare meddelat, att två motorbåtar kunde å flottans varv i Stockholm färdigställas inom två månader, räknat från den dag, då besked erhöles därom, att medel för ändamålet anvisats. Likaså skulle från en angiven ingenjörsfirma för marinstabens räkning kunna inom nyssnämnda tidrymd levereras två för berörda motorbåtar avsedda 10 hkr pentamotorer. Priset skulle enligt från nämnda varv under hand erhållet meddelande för varje båt belöpa sig till 8,000 kronor med motor och fullständiga inventarier.

Med stöd av vad sålunda anförts har chefen för marinstaben hemställt, att åt varvschefen vid flottans station i Stockholm måtte uppdragas att på varvet låta bygga två båtar med inventarier och pentamotorer i ungefärlig överensstämmelse med de för marinstaben år 1906 byggda båtarna samt att för detta ändamål måtte anvisas högst 16,000 kronor.

I häröver den 25 nästlidna februari avgivet utlåtande har marinförvaltningen tillstyrkt byggandet av de föreslagna motorbåtarna, dock endast under förutsättning att det åsyftade behovet av motorbåtar icke kunde fyllas genom lån av sådana från sjökarteverket. I händelse framställningen befundes böra bifallas, borde enligt marinförvaltningens mening härav föranledda kostnader utgå ur fonden för krigsfartygs bygande.

Marinförvaltningens utlåtande den 25 februari 1916.

Härefter har chefen för sjökarteverket den 7 innevarande mars yttrat sig i ärendet och därvid anfört att, då han hyste förhoppning att kunna under instundande såväl som under kommande somrar be-

Chefens för sjökarteverket yttrande den 7 mars 1916.

driva sjömätningar i den omfattning, att samtliga verket tillhöriga motorbåtar därunder toges i anspråk, någon utlåning av motorbåtar icke kunde av honom tillstyrkas. Bemålde chef ansåge sig emellertid böra upplysa därom, att kartverket även förfogade över ett antal sjömätningssångslupar, av vilka ett par kunde under instundande sommar undvaras.

Departements-
chefens
yttrande.

Med hänsyn till vikten därav, att de planerade rekognosceringarna och övriga arbeten beträffande militärlederna må kunna i behörig ordning och utan avbrott fullföljas, finner jag nödvändigt, att erforderligt antal motorbåtar för ändamålet ställes till förfogande. Utöver de år 1906 för ändamålet anskaffade tre motorbåtarna lärer därför tillgång till ytterligare två sådana båtar nu böra beredas. På grund av det utav chefen för marinstaben anförda skäl torde det icke böra ifrågasättas att genom lån från stridsfartygens inventarier fylla det föreliggande behovet av motorbåtar. Då vidare chefen för sjökarteverket meddelat, att från sjökarteverket icke kan utlånas någon verket tillhörig motorbåt och, enligt vad jag inhämtat, de vid sjömätning använda ångslupar, varöver verket förfogar, äro alltför små och även i övrigt föga lämpliga för här ifrågavarande ändamål, finner jag mig böra biträda chefens för marinstaben hemställa om byggande vid flottans varv i Stockholm av två motorbåtar. Med avseende å den för dessa båtar beräknade kostnaden, 8,000 kronor för varje båt med motor och fullständiga inventarier eller sålunda tillhoppa 16,000 kronor, har jag icke någon erinran att framställa.

I likhet med marinförvaltningen finner jag lämpligt att för ändamålet anlita fonden för krigsfartygs byggande. Denna fond, som för närvarande äger en tillgång av omkring 25,000 kronor, har, på sätt närmare utvecklats i propositionen nr 129 till 1913 års riksdag, karaktären av en slopningsfond, till vilken sålunda hänförs medel, som influtit vid föryttring av föråldrad krigsfartygsmateriel. I överensstämmelse med vad som tidigare vid olika tillfällen ägt rum, torde riksdagens medgivande böra inhämtas till förfogande över fonden tillhöriga medel.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva

att av fonden för krigsfartygs byggande må användas ett belopp av 16,000 kronor till anskaffning av två motorbåtar för rekognoscering av militärleder m. m.

Till vad departementschefen sålunda hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlåtas av den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ur protokollet:

Gustaf Norblad.
